

let i høj Grad og koster Staten urimelig mange Benge hvert Aar. Jeg frygter for, at somme vi ind paa over for Lærerindeerne, at stabe en saadan lignende stor Kostskole, vil man naa til en lignende Anstalt som den, vi nu have liggende nede i Sorø. Dertil kommer, at naar man har fremhævet, at der ved det daglige Samliv paa en saadan Kostskole skulde vindes saa overordentlig meget, tror jeg dog, at det kommer overordentlig meget an paa, hvem man vælger til at staa i Spidsen for en saadan Skole. Til at danne et saadant Hjem for Lærinder kræves der jo ganske særlige Gaver Et Talent, der er i Stand dertil, ser man af og til dukke op, og ogsaa for Tiden her i Landet ser man Eksempler paa Mænd og Kvinder, der vise særligt Anlæg til at samle om sig et stort Hjem, som dette vilde blive, ved en foræblende og udvikkende Indflydelse paa de unge, der samle sig i det, men om disse Mænd just i Reglen vilde blive fundne af Staten, tvivler jeg dog noget paa. Jeg tror nemlig, at Staten ganske naturlig vil være henvisst til at følge andre Regler ved Udnævnelsen og ikke saaledes kan gaa paa Sagt efter specielle Talenter i saa Henseende; disse komme lettest til at gøre sig gældende ad privat Vej og kunne da støttes fra Statens Side. Derfor tror jeg, at man ogsaa for saadanne Folks Skyld maatte gaa ind paa at stryge Kostskolen, og man maatte da kunne naa til et betydelig mindre Beløb. Jeg vil dernæst kun gøre opmærksom paa, at det sidste Seminarium, vi byggede, Kjellinge Seminarium, kostede ikke mere end 23,000 Kr. Jeg har selv haft Lejlighed til at se denne Seminariebygning, og den var i alle Maader saa fortræffelig udstyret, at jeg nok tror, at de, der arbejde ved den og i den, ere overordentlig vel fornøjede. Ganske vist er der i denne Sum ikke indbefattet Bekostningen til Gymnastiksalen og heller ikke til Bolig for Forstanderen, men selv om man dertil ansætter et lignende Beløb, vil man dog ikke naa op over et halvt Hundrede Tusinde Kr.

Jeg kan ikke sige andet, end at jeg nok havde ønsket, at den højtærede Kultusminister sammen med det foreliggende Forslag ogsaa havde optaget Tanken om en Statskole for Bogelærere eller i alt Fald Bidrag til en saadan Skole, oprettet ved privat Initiativ, og jeg haaber, at vi naar den højtærede Kultusminister faar Ordet, vilde saa Lejlighed til at høre en Udtalelse derom. Jeg tvivler ikke paa, at han staar velvillig over for denne Tanke. Jeg kan med Hensyn til en saadan Uddannelsesanstalt for Bogelærere — den ærede foregaaende Taler har allerede omtalt den, hvorfor jeg ikke

nærmere skal fordybe mig deri — ikke undlade at gøre opmærksom paa det Eksperiment — det turde for øvrigt nu snart være kommet ud over Eksperimentets Tid — det mærkelige Forsøg, manovre i London har gjort i saa Henseende. Den londonste Komite for Skolevæsenet, London school-board, som den kaldes, har i London oprettet ikke mindre end 12 Uddannelsesanstalter for Bogelærere, som ere knyttede nøje til det londonste Almueskolevæsen. Disse Skoler kaldes „pupil teacher schools“, fordi Princippet i disse Skoler er det, at Eleverne af disse Skoler skulle stadig i de 3 Aar, i hvilke de ere der, tilegne sig baade praktisk Færdighed og Kundskaber, og de have da ordnet dette paa den Maade, at de 4 Timer om Dagen fungere som Hjælpere for Lærere og Lærere i Almueskolen, medens de i 4 andre Timer af Dagen selv modtage Undervisning. Naar de have gennemgaaet denne Uddannelse i 3 Aar og ved den daglige Prøve, de have haft Lejlighed til at aflægge som Hjælperlærere og Hjælperlærere for andre Lærere i Almueskolen, have vist sig at være i Besiddelse af de Kundskaber, som Lærere og Lærere i de 3 Aar har været i Besiddelse af, da først saa de et Brev eller Bevis, hvad man vil kalde det, som giver Afgang til Ansættelse som Lærere eller Lærere ved det londonste Almueskolevæsen. Jeg har selv haft Lejlighed til at besøge flere af disse Skoler, og jeg tror, at en saadan Undervisning som den, de paagældende der modtage, hvor man i den Grad forener Tilegnelse under andre øvede Lærere, Tilegnelse i den praktiske Undervisning og Færdighed, med selve Kundskabernes Tilegnelse, er overordentlig frugtbringende for disse værdende Lærere. Saa har man tillige videre gaaende Seminarier, til hvilke de senere kunne søge hen, naar de have gennemgaaet dette 3aarige Kursus og have godtgjort, at de fortjene af Staten eller Kommunen yderligere at støttes til en videre gaaende Uddannelse som Lærere eller Lærere. Derfor lægger jeg i Modsetning til den ærede sidste Taler overordentlig stor Vægt paa, at man faar en saadan Børneskole i saa nær Forbindelse med Seminarieret som muligt. Jeg skal gøre opmærksom paa, at i London ere disse „pupil teacher schools“ indrettede i selve Børneskolens Bygninger, saa at de kunne gaa saa nemt som muligt fra deres egne Klassers Værelser og til de Værelser, hvor Børnene undervises, og de ere oprettede, for at Londons Kommune derigennem kan sikre sig saa dygtige Bogelærere som muligt. Det forekommer mig, at det er en Skole af denne Art, vi først og fremmest trænge til her i Landet, en saa